

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ خیرالدين حفظه الله تعالى

موضوع:

احکام؛ نماز؛ نمازهای واجب یومیّه

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: اسماعیل

تاریخ: ۱۳۹۸/۵/۲۴

در چه مواقعی می‌توان نماز را نیمه‌کاره رها کرد و ناتمام گذاشت؟ آیا ترس از خسارت مادی می‌تواند توجیهی برای این کار باشد؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۸/۵/۲۸

قطع نماز واجب، هرگاه برای حفظ جان یا مال محترم ضروری باشد، جایز است و ظاهراً در این باره اختلافی میان عالمان مسلمان وجود ندارد؛ به دلیل سخن خداوند که فرموده است: ﴿وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ﴾^۱؛ «و خود را با دستانتان به هلاکت نیندازید» و سخن رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که فرموده است: «لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ فِي الْإِسْلَامِ»؛ «ضرر دیدن یا ضرر رساندن در اسلام نیست»؛ چنانکه در روایت حریر از ابو عبد الله صادق علیه السلام آمده است: «إِذَا كُنْتَ فِي صَلَاةٍ الْفَرِيضَةِ فَرَأَيْتَ غُلَامًا لَكَ قَدْ أَبَقَ أَوْ غَرِيمًا لَكَ عَلَيْهِ مَالٌ أَوْ حَيَّةٌ تَخَافُهَا عَلَى نَفْسِكَ فَاقْطَعْ الصَّلَاةَ وَاتَّبِعِ الْغُلَامَ أَوْ غَرِيمًا لَكَ وَاقْتُلِ الْحَيَّةَ»؛ «هرگاه در نماز واجب بودی، پس غلامت که گریخته است را دیدی یا بدهکارت که مالی بر عهده‌ی اوست (و گریخته است) یا ماری که از آن بر جان خود می‌ترسی، نمازت را قطع کن و دنبال غلام یا بدهکارت برو و مار را بکش» و در روایت سماعة بن مهران آمده است: «سَأَلْتُهُ عَنِ الرَّجُلِ يَكُونُ قَائِمًا فِي الصَّلَاةِ الْفَرِيضَةِ فَيَنْسَى كَيْسَهُ أَوْ مَتَاعًا يَتَخَوَّفُ ضَيَعَتَهُ أَوْ هَلَاكَهُ قَالَ: يَقْطَعُ صَلَاتَهُ وَيُخْرِزُ مَتَاعَهُ ثُمَّ يَسْتَقْبِلُ الصَّلَاةَ قُلْتُ: فَيَكُونُ فِي الْفَرِيضَةِ فَتَقَلَّتْ عَلَيْهِ دَابَّةٌ أَوْ تَقَلَّتْ دَابَّتُهُ فَيَخَافُ أَنْ تَذْهَبَ أَوْ يُصِيبَ مِنْهَا عَنَّا فَقَالَ: لَا بَأْسَ بِأَنْ يَقْطَعَ صَلَاتَهُ»؛ «از آن حضرت درباره‌ی مردی پرسیدم که به نماز واجب ایستاده است، پس (متوجه می‌شود که) کیسه یا متاعش را فراموش کرده است و می‌ترسد که برده شود یا از بین برود، فرمود:

۱. البقرة / ۱۹۵

نمازش را قطع می کند و متاعش را نگاه می دارد، سپس نماز را از سر می گیرد، گفتیم: او در نماز واجب است، پس حیوانی به او هجوم می آورد یا حیوانش از بند رها می شود، پس می ترسد که برود یا زحمتی به او برساند، فرمود: اشکالی ندارد که نمازش را قطع کند»^۱.

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوّرهای شیعیان
مجله مجتبیایان حکیمانه و پرهیزگاران

۱. برای این روایات، بنگرید به: الکافی للکلینی، ج ۳، ص ۳۶۷؛ من لا یحضره الفقیه لابن بابویه، ج ۱، ص ۳۶۹؛ تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۲، ص ۳۳۰.